

SKLAD KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ IN GOZDOV RS, julij 2024, št. 1

Skladovnica

INTERVJU:
mag. IRENA TUŠAR

»KMETIJSKE POVRŠINE POSTAJAJO VSE POMEMBNEJŠA DOBRINA«

EKOLOŠKA KMETIJA
KOCJANČIČ V GOTENICI

ZAKAJ IN KJE IMA SKLAD
ČISTO SVOJO MLAKO

POMEMBNEJŠE NOVOSTI V PRAVILNIKU
O ZAKUPU KMETIJ IN KMETIJSKIH
ZEMLJIŠČ, DOPOLNJENEM V JUNIJU 2024

Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov RS je eden izmed ključnih igralcev v slovenski kmetijski politiki, a o njem javnost v resnici ne ve veliko. Še največ se je govorilo o njegovem delu in vlogi v povezavi s prizadevanji posameznih interesnih skupin, gospodarskih družb ali posameznikov, da bi prišli do zakupa zemlje, s katero v imenu in za račun RS gospodarji Sklad. Te zemlje je malce več kot devet odstotkov vseh kmetijskih površin v naši državi in je vedno veliko manj od površine, ki bi zadoščala velikemu povpraševanju po njej. Kmetijska zemljišča so strateškega pomena, česar se vse bolj zavedamo tudi v Sloveniji. Gospodarjenje z njimi pomeni zavezanost veljavni zakonodaji, predpisom in usmeritvam, ki nam jih delno narekuje tudi članstvo v EU. Hkrati pa tudi zavezanost tradiciji, skrbi za okolje in predvsem ljudem, ki to zemljo tako skrbno obdelujejo in s tem višajo njeno vrednost. Uskladiti vse to ni vedno najlažja naloga, vendar ima Sklad izjemno ekipo sodelavk in sodelavcev, ki ji včasih uspe narediti tudi nemogoče, da izpolni čim več zahtev različnih deležnikov, s katerimi se srečujemo pri našem delu.

Ponosna sem, da imamo veliko zgodb, ki jih je vredno povedati. Prvi korak, s katerim želimo te zgodbe deliti z vami, je bilten. Izdajali ga bomo redno, na voljo pa bo tudi na spletni strani sklada. Poimenovali smo ga Skladovnica, ker imamo prav toliko dobrih zgodb in ker v skladovnico lahko vsak naloži

vse tisto, za kar misli, da je vredno shraniti. Seveda je tudi očitna povezava s Skladom privlačna, zato upam, da bo sčasoma postala sinonim za vse tisto, kar morate vedeti o Skladu, in da bo za našo spletno stranjo, ki jo prav tako prenavljamo, prvo mesto, na katero boste pomislili, če vas bo zanimalo, s kakšnimi izzivi se srečujemo in kaj vse smo naredili v času med dvema številčkama. Poskrbeli bomo, da bo Skladovnica vedno polna in da bo v njej vsakdo našel nekaj zanimivega, pa če bo iskal samo kratke novice ali pa bolj poglobljene članke, ki se nanašajo na naše delo.

Prva številka Skladovnice je namenjena predvsem predstavitvi Sklada. V njej boste našli skoraj vse, kar morate vedeti o našem poslanstvu, in veliko podatkov, s katerimi vedno radi postrežemo. Predstavljamo vam tudi dve zares lepi zgodbi naših zakupnikov – obiskali smo Ekološko kmetijo Kocjančič v Gotenici in spremljali agromelioracijo na Kočevskem. Oboje je dokaz, kako pomembna je vloga Sklada pri gospodarjenju s slovenskimi kmetijskimi zemljišči in kako pomemben člen v tej verigi so vsi tisti, ki zemljo naše države obdelujejo. Predstavljamo vam tudi nekaj pomembnih informacij o tem, kaj prinaša junija sprejeti Pravilnik o zakupu kmetij in kmetijskih zemljišč, o katerem so obširno poročali naši mediji in ki bo podlaga za zakup tako zelenih kmetijskih površin v prihodnosti. Sklad ima tudi izjemno pomembno vlogo pri ohranjanju bi-

otske raznovrstnosti v okviru blaženja posledic podnebnih sprememb. Zato smo ponosni, da sodelujemo z Občino Zagorje ob Savi, kjer imajo tudi po zaslugi Sklada naše zaščitene vrste dvoživk bolj varen življenjski prostor, Sklad pa je dobil svojo čisto pravo mlako. Prvi številki biltena primerno sem privolila tudi v daljši intervju, v katerem sem poskušala kar najbolj neposredno in brez olepševanja odgovoriti na vse, kar morate vedeti vsi, ki ste z delovanjem Sklada tako ali drugače povezani ali pa vas kmetijstvo, ki ima v Sloveniji izjemen pomen in tradicijo, preprosto zanima.

Naj dodam še to – v prihodnji številki Skladovega biltena Skladovnica bo prostor tudi za vaša pisma, na katera bomo z veseljem odgovorili. Pošljete jih lahko na naslov soj.skzgrs@gov.si ali pa nam jih kot nekoč pošljete na naslov Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov RS, Dunajska 58, 1000 Ljubljana, s pripisom: Pisma bralcev. Lahko pa nam tudi predlagate s Skladom povezano temo, o kateri bi radi vedeli več.

Upam, da se bomo ob Skladovnici pogosto srečevali. Potrudili se bomo, da vam bomo za to vedno znova dajali dobre razloge. Če boste v Skladovnico tudi sami dodali kaj svojega in bo Skladovnica tudi vaša, pa bomo tega še bolj veseli.

Želim vam prijetno branje.

mag. Irena Tušar, direktorica

Skladovnica glasilo Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov RS

Izdaja:

Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov RS,
Dunajska 58, 1000 Ljubljana

Naklada:

1000 izvodov

Elektronski naslov:

soj.skzgrs@gov.si

Fotografija na naslovnici:

Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov RS

Oblikovanje in prelom:

BOTOdésign

Tisk:

MAT-FORMAT, d.o.o., Ljubljana

Cenik oglasnega prostora:

1/1 strani: 320 EUR

1/1 strani na zadnji strani: 380 EUR

1/2 strani: 180 EUR

1/4 strani: 100 EUR

Revija Skladovnica je tiskana na papirju s certifikatom FSC.

Članki izražajo stališča avtoric in avtorjev, in ne nujno stališča Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov RS.

str. 4

Intervju: mag. Irena Tušar

Na žalost se o Skladu piše in govori samo, ko pride do težav. Strinjam se, da se pa pre malo govori o vsem opravljenemu delu, ki ga je veliko. Želim si, da bi javnost bila seznanjena z uspešnimi projekti, ki jih izvajamo in teh ni malo. Prav je, če že ne nujno, da začnemo obveščati javnost s posredovanjem novic o različnih operacijah, ki jih Sklad izvaja: odpravah zaraščanja, izvedenih komasacijah, o poteku izvedbe državnih namakalnih sistemov in nenazadnje o uspešnih zgodbah naših zakupnikov. Ravno uspešne zgodbe naših zakupnikov so tiste, ki Skladu dajejo pravo vrednost, saj so oni tisti, ki obdelujejo državno kmetijsko zemljo in s tem pripomorejo k večji prehranski suverenosti.

Pomembnejše novosti v Pravilniku o zakupu kmetij in kmetijskih zemljišč, dopolnjenem v juniju 2024

str. 14

Pravilnik o zakupu kmetij in kmetijskih zemljišč je bil nazadnje spremenjen leta 2021. V treh letih se je iz različnih vzrokov pokazala potreba po spremembi nekaterih členov. Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov RS v imenu in za račun Republike Slovenije gospodari s kmetijskimi zemljišči države, zasledujoč cilje zemljiške politike pa si prizadeva ohraniti in izboljševati pridelovalni potencial ter povečevati obseg kmetijskih zemljišč za pridelavo hrane, trajnostno ravnanje z rodovitno zemljo, ohranjanje krajine ter ohranjanje in razvoj podeželja.

Ekološka kmetija Kocjančič v Gotenici

Zemljo je treba obdelovati, ne samo imeti. Jo razumeti in zanjo skrbeti. Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov RS se tega še kako zaveda, zato zakupnike, ki skrbijo za zemljišča, s katerimi v imenu in za račun RS gospodari Sklad, tudi obiskuje. In z veseljem opazuje zgodbe o uspehu, ki jih ni malo. Eno izmed takih pišejo v Gotenici trije bratje Kocjančič.

str. 16

Ena od prvenstvenih nalog Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov RS je skrb za izboljšanje kmetijskih površin

Vloga Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov RS na področju kmetijske politike postaja vedno pomembnejša z vidika samooskrbe, prehranske neodvisnosti in razvoja podeželja. Za dosego teh ciljev je ena izmed njegovih ključnih nalog skrb za izboljšanje kmetijskih površin.

str. 20

Zakaj in kje ima Sklad čisto svojo mlako?

str. 20

Mlaka Orlek v Zagorju ob Savi je rezultat sodelovanja številnih prostovoljcev, strokovnjakov projekta LIFE AMPHICON, Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov RS ter najemnikov zemljišč na Orleku in Občine Zagorje ob Savi. Skupaj ustvarjamo boljšo prihodnost za naše dvoživke in naravo.

Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov RS se predstavi

Skład kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije je Državni zbor ustanovil 11. marca 1993. Njegova ustanovitev je imela jasen namen: upravljanje kmetijskih zemljišč, kmetij, gozdov in drugih zemljišč v lasti Republike Slovenije in razpolaganje z njimi.. Eden izmed ključnih razlogov za to je tudi dejstvo, da je bil eden izmed prvih gospodarskih sektorjev v EU, ki je imel skupno politiko, prav kmetijski. Od 1. julija 2016 Sklad gospodari le s kmetijskimi zemljišči in kmetijami v lasti Republike Slovenije.

str. 10

Uspešna agromelioracija na Kočevskem

str. 22

V minulem letu je Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov uspešno nadaljeval vizijo o izboljšanju in zvišanju vrednosti zemljišč, s katerimi gospodari. Eden izmed postopkov za to je tudi agromelioracija.

Utrinki s Sklada

str. 24

Intervju: mag. Irena Tušar

KMETIJSKE POVRŠINE
postajajo vse
POMEMBNEJŠA DOBRINA

Minilo je malo več kot eno leto, odkar ste prevzeli mesto direktorice Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije. Torej že toliko časa, da ste si lahko ustvarili bolj konkretno predstavo o njegovem pomenu za izvajanje kmetijske politike. Kakšna je?

Imela sem srečo, da sem prišla na Sklad v obdobju, ko še ni bila sprejeta Razvojna strategija Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov RS za obdobje 2023-2027. Tako sem dobila priložnost, da se pripravim tega dokumenta lotim sama s sodelavci Sklada, to pa mi je omogočilo, da sem takoj začela o Skladu razmišljati kot o ključnem deložniku kmetijske politike. Od konca maja 2023, ko sem prevzela vodenje, do novembra 2023, ko je bila sprejeta nova strategija, sem bila vpeta predvsem v razvojno razmišljanje. Pripravili smo dober dokument, ki odseva tako zaznane potrebe slovenskega kmetijstva kot tudi zahteve skupnega evropskega prostora, katerega del smo.

S koliko kmetijskimi zemljišči gospodari Sklad in kakšna je njegova usmeritev?

Sklad v imenu in za račun Republike Slovenije gospodari z več kot devetimi odstotki kmetijskih zemljišč v državi, kar pomeni, da je pomemben sooblikovalec slovenskega kmetijstva. Zavedam se, da so kmetijska zemljišča strateška dobrina, ki jo je treba varovati za zagotavljanje nacionalne neodvisnosti, ter da so kmetijske površine pomembne za pridelavo hrane, varovanje okolja, ohranjanje kulturne krajine, biotske raznovrstnosti in poseljenosti podeželja ter opravljanje ekoloških funkcij. Tudi Ustava Republike Slovenije določa posebno varstvo kmetijskih zemljišč. Skrb za kmetijska zemljišča, primerna za pridelavo hrane, je prav tako strateški interes Sklada in glede na trenutno stanje prehranske suverenosti so ukrepi za zaščito kmetijskih zemljišč nujni.

Katere strateške usmeritve določajo delovanje Sklada?

Ker je namen Sklada med drugim ohranjanje in trajnostno gospodarjenje s kmetijskimi zemljišči v državni lasti, smo v strategiji določili štiri strateške cilje, ki jih bo Sklad vgrajeval v vse svoje postopke odločanja. Tako si moramo prizadevati za učinkovito delovanje Sklada, smotrni sistem upravljanja kmetijskih zemljišč in trajnostno kmetijsko pridelavo ter za razvito in poseljeno slovensko podeželje z ohranjeno kulturno krajino. Strategija razvoja Slovenije do leta 2030 predvideva povečanje površin kmetijskih ze-

mljišč v uporabi (te naj bi v letu 2030 obsegale več kot 24 odstotkov površine Republike Slovenije), zato je cilj Sklada, da do leta 2027 doseže letni nakup in skupni površini vsaj 200 hektarjev kmetijskih zemljišč. Pri nakupu kmetijskih zemljišč Sklad upošteva določene

usmeritve: kupuje zemljišča po trenutnih tržnih cenah v posameznem okolju, kmetijska zemljišča, ki jih je mogoče oddati v zakup, in zemljišča, ki so v posebnem interesu države in na območju ob mejni črti.

Pozdravljam namero kmetijske politike, da kot cilj določa varstvo najboljših kmetijskih zemljišč pred trajnim spreminjanjem namenske rabe, ki naj bi bil dosežen z določitvijo 350 tisoč hektarjev območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč. S tem bo tudi na Sklad zmanjšan pritisk glede spreminjanj namenske rabe iz kmetijskih v stavbna zemljišča.

Povečanje obsega kmetijskih zemljišč je cilj tudi Zakona o kmetijskih zemljiščih, temu pa Sklad sledi z nakupi kmetijskih zemljišč, odpravljanjem zaraščanja in izvedbo agrarnih postopkov. V povezavi s tem Sklad spoštuje usmeritev, da se bilanca kmetijskih zemljišč v lasti Republike Slovenije in pri upravljanju Sklada ohranja – oziroma je bilanca vedno v korist nakupa, torej bo Sklad letno več kupoval kot prodajal, pri tem pa upošteval, da

Zavedam se, da so kmetijska zemljišča strateška dobrina, ki jo je treba varovati za zagotavljanje nacionalne neodvisnosti.

kmetijskih zemljišč v 500-metrskem pasu ob mejni črti praviloma ne prodaja.

V kakšnih primerih pa lahko Sklad zemljišča tudi prodaja?

Sklad lahko prodaja kmetijska zemljišča, manjša od 0,5 hektarja, če gre za dislocirana zemljišča, ki zaokrožujejo posest interesenta za nakup, ali jih ni mogoče dati v zakup. Kmetijskih zemljišč, večjih od 0,5 hektarja, razen v primerih, ko gre za dislocirana zemljišča, ki zaokrožujejo posest interesenta za nakup, ali jih ni mogoče dati v zakup, Sklad praviloma ne prodaja. Razlog za to je jasen – da v lasti države dolgoročno ostanejo strnjene obdelovalne površine in da kmetijskih zemljišč, ki so v zakupu, brez soglasja zakupnika Sklad praviloma ne prodaja. Kmetijska zemljišča, ki ležijo v bližini stavbnih zemljišč, Sklad prodaja od polovične do polne cene stavbnega

zemljišča. Izjeme so opredeljene v veljavnem Pravilniku o prometu z nepremičninami. Če Sklad ob spremembah občinskih prostorskih načrtov pridobi stavbna zemljišča, ta prodaja prednostno po tržni ceni. Če prodaja stavbnega zemljišča ni mogoča, Sklad išče druge možnosti ekonomske izrabe teh zemljišč (na primer najem), kjer se lahko izvajajo vse dejavnosti, za katere ni treba pridobiti pravice za gradnjo.

Kaj je po vašem mnenju razlog, da je v javnosti (razen seveda v interesni sferi) o Skladu znanega razmeroma malo?

Na žalost se o Skladu piše in govori samo ob težavah. Strinjam se, da se premalo govori o vsem opravljenem delu, ki ga je veliko. Želim si, da bi javnost bila seznanjena z uspešnimi projekti, ki jih izvajamo, teh ni malo. Prav je, če že ne nujno, da začnemo obveščati javnost s posredovanjem novic o različnih aktivnostih, ki jih Sklad izvaja: odpravah zaraščanja, izvedenih komasacijah, o poteku izvedbe državnih namakalnih sistemov, in ne nazadnje o uspešnih zgodbah naših zakupnikov. Te so tiste, ki Skladu dajejo pravo vrednost, saj zakupniki obdelujejo državno kmetijsko zemljo in s tem pripomorejo k večji prehranski suverenosti.

Koliko denacionalizacijskih postopkov, na katere je vezan Sklad, še poteka oziroma še ni razrešenih?

Glavnina denacionalizacijskih postopkov je glede na informacije Sklada končanih. Ostali so le primeri, pri katerih je bilo oziroma se še razčiščuje določeno pravno vprašanje. Trenutno na Skladu ni odprtega nobenega zunajsodnega zahtevka. V sodnih postopkih ima Sklad odprtih še pet zahtevkov: dva se vodita pred Okrožnim sodiščem v Mariboru, trije pa pred sodiščem v Ljubljani.

V zadnjem času je bila pozornost Skladu namenjena predvsem zaradi prodaje večinskega deleža družbe Panvita, Kmetijstvo in proizvodnja hrane, d. o. o., hrvaškimi investicijskim skladom, ki so tako dobili v zakup zemljišča, s katerimi gospodari Sklad. Številni so izrazili mnenje, da bi morala biti zakupna pogodba, ki jo je za ta zemljišča imela družba Panvita, Kmetijstvo in proizvodnja hrane, d. o. o., s tem neveljavna. Ali ste pred podaljšanjem zakupne pogodbe imeli informacijo, da bo družba Panvita prodala večinski delež?

Te informacije na Skladu seveda nismo imeli. Dokler ne bo spremenjena zakonodaja na tem področju, Sklad ne more ravnati drugače, kot je ravnal v tem primeru – torej, da je po ZKZ in Pravilniku o zakupu kmetij in kmetijskih zemljišč podaljšal zakupno pogodbo. Zakupne pogodbe se na Skladu podaljšujejo

na tedenski ravni. Če zakupnik, ki zaprosi za predčasno podaljšanje pogodbe, izpolnjuje pogoje, mu to seveda odobrimo.

Dejstvo je, da je kupec večinskega deleža družbe vsekakor seznanjen s slovensko zakonodajo na tem področju in se dobro zaveda prednosti, ki mu jo zakon kot zakupniku omogoča. Ne Sklad, temveč zakonodaja omogoča podaljševanje zakupnih razmerij!

Vseeno pa je treba povedati, da morajo biti jasne prednosti te določbe, torej trajnosti zakupnih pogodb. Na tej podlagi lahko zakupniki ustrezno načrtujejo svoj razvoj oz. razvoj kmetijskega gospodarstva. In pogled kmetovalcev mora biti seveda daljši od treh ali petih let. Le kmetovalci, ki lahko svoje investicije načrtujejo za daljše časovno obdobje, so tudi uspešni. In ti bodo pripomogli k svetlejši prihodnosti slovenskega kmetijstva.

Sprejet je bil nov Pravilnik o zakupu kmetij in kmetijskih zemljišč, ki prinaša spremembe na tem področju. Nekaterim posameznikom in interesnim združenjem določeni deli niso všeč. Je možno napisati tovrstni pravilnik tako, da bi ustrezal vsem zainteresiranim in hkrati sledil državnim ter evropski strategiji kmetijske politike?

Pri pripravi novega Pravilnika o zakupu kmetij in kmetijskih zemljišč smo upoštevali predvsem Razvojno strategijo Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov RS za obdobje 2023–2027, s tem pa tudi usmeritve MKGP. Ustanovljena je bila delovna skupina, v delovno skupino pa so bili na pobudo MKGP imenovani predstavniki Sindikata kmetov Slovenije, Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije, Gospodarske zbornice Slovenije, MKGP in Sklada. Novi pravilnik je sprejel Svet Sklada junija, prinaša pa kar nekaj sprememb.

In katere so glavne spremembe?

Glede na do zdaj veljaven pravilnik so uveljavljene spremembe pri prednostni pravici do zakupa, ki so naklonjene mladim prevzemnikom kmetij, mladim, vsem perspektivnim kmetijam, ki presegajo 15 tisoč evrov standardnega prihodka na leto, lastnikom kmetijskih zemljišč na prvih vodovarstvenih območjih, suhih zadrževalnikov in lastnikom ekoloških certifikatov, vendar s pogojem, da imajo na dan objave ponudbe vsaj za 50 odstotkov svojih obdelovalnih površin veljaven certifikat ekološkega kmetovanja. Nadalje se upošteva oddaljenost kmetijskega gospodarstva od zemljišča in na koncu, če še vedno ostanejo izenačeni sprejemniki ponudbe za zakup, se izvede licitacija. V primeru ponudbe za zakup celotne kmetije imajo prednost mladi prevzemniki kmetij in mladi. Če teh ni, se med izenačenimi sprejemniki ponudbe izvede licitacija. Doslej mladi prevzemniki in mladi zakupniki prednost pri zakupu lahko uveljavljali do obsega 20 hektarjev zakupljenih državnih

zemljišč, po novem je meja povišana na 30 hektarjev.

Torej bodo imeli prednost pri zakupu predvsem mladi. Vendar je hkrati uveden pogoj 15 tisoč evrov standardnega prihodka. S tem želimo spodbujati razvojno sposobna kmetijska gospodarstva, to pa bo vodilo tudi proces koncentracije zemljišč. Tako sledimo dvema potrebama slovenskega kmetijstva, to je znižanju starostne strukture obdelovalcev zemljišč, po drugi strani pa pripomremo k razvoju sposobnejših ter tistih, ki z ekološko pridelavo in bližino kmetije prispevajo k trajnejši pridelavi hrane in ohranjanju narave.

Ogromno je bilo že povedanega o tako imenovanem zelenem prehodu, h kateremu imajo največ pripomb predvsem evropski kmetje. Stroka pravi, da je nujen, kmetje trdijo, da ni življenjski in da na tak način kmetovanje v obsegu, kakršnega poznamo, ni mogoče. Kje vidite rešitev?

Dejstvo je, da smo del širše skupnosti in s tem soustvarjalci ter izvajalci predpisov EU. Zeleni dogovor temelji na prehodu k bolj zdravemu in trajnostnemu prehranskemu sistemu EU, ki ga Evropska komisija označuje za temelj evropske pridelave hrane v prihodnjih letih. Cilji EU so zagotovitev prehranske varnosti ob spoprijemanju z geopolitičnimi negotovostmi, podnebnimi spremembami in izgubo

Ravno uspešne zgodbe naših zakupnikov so tiste, ki Skladu dajejo pravo vrednost.

biotske raznovrstnosti, zmanjšanje okoljskega in podnebnega odtisa prehranskega sistema EU, krepitev odpornosti prehranskega sistema EU ter prevzem vodilne vloge pri svetovnem prehodu h konkurenčnosti na področju trajnosti po ključu »od vil do vilic«. K tem ciljem nas vodijo različni ukrepi. Sklad v okviru svojega delovanja prispeva predvsem na področju varovanja okolja in biodiverzitete. Ko je evropska komisija začela govoriti o zelenem prehodu in napovedala, da mora zmanjšati porabo pesticidov, antibiotikov, povečati pa ekološko kmetijstvo in ohraniti rastlinske in živalske vrste, je bil to za slovenske kmetovalce seveda šok.

Kaj lahko naredimo, da bo tak ukrep uspešen?

Za take premike je potreben dialog med vsemi deležniki v družbi, ne le kmetovalci. Upoštevati moramo tako mlade kmete, ki se zavzemajo za pridelavo zdrave hrane, kakor tudi mlade prevzemnike, ki želijo uspešno in socialno vzdržno prihodnost svojih kmetij. Skupaj moramo oblikovati vizijo prihodnosti in jo

podpreti s političnimi odločitvami. Verjamem, da zaradi zelene politike ne bomo lačni, saj smo del širše skupnosti in ne živimo v razmerah zaprtih mej.

Kako pri izvajanju te politike sodeluje Sklad?

Sklad že sedaj v skladu s 4. členom Zakona o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije skrbi za trajnostno gospodarjenje s kmetijskimi zemljišči in kmetijami tako, da se zasledujejo cilji prilagajanja podnebnim spremembam, ohranjanja narave in ohranjanja dobrega stanja voda. Na podlagi nove strategije in usmeritev MKGP pa smo zavezani, da v zakupne pogodbe uvajamo pogoje za obdelovanje državnih kmetijskih zemljišč, ki pripomorejo k trajnostnemu gospodarjenju ter biotski raznolikosti. Razumem stisko zakupnikov, ki sledijo svojim razvojnim ciljem in jih novi zakupni pogoji pri tem ovirajo, zato od MKGP pričakujem, da se za te zakupnike pripravijo ustrezna nadomestila in ukrepi, ki jih bodo prepričali, da se prostovoljno vključijo v ukrepe.

Kmetijske površine postajajo vse pomembnejša dobrina in s tem se povečuje tudi vloga Sklada v slovenski kmetijski politiki. Ali ima Sklad dovolj sredstev za vse smiselne nakupe kmetijskih zemljišč in posledično zaščito interesov naše države na področju samooskrbe?

Bolj kot vprašanje sredstev je težavno vprašanje ponudbe ustreznih zemljišč. Sklad ima po ZKZ prednost pri nakupih kmetijskih zemljišč, vendar je teh na trgu zelo malo oziroma je zelo malo takšnih, ki bi Skladu omogočala povečevanje zemljiških kompleksov. Težava je tudi cena, saj se je ta v nekaterih delih Slovenije zelo povišala, Sklad pa lahko kupuje zemljišča samo po uveljavljenih tržnih cenah. Ne želimo biti tisti akter, ki cene viša. Velikokrat zaznavamo, da nas prodajalci izigravajo s prodajnimi pogoji in z visokimi cenami v ponudbah. S tem Sklad odvrnejo od nakupa, posel pa nato nemalokrat izpeljejo po nižjih cenah. Na te anomalije že ves čas opozarjamo. Na podlagi sklepa Vlade RS iz leta 2011 še vedno posebno pozornost namenjamo nakupom zemljišč v 10-kilometrskem obmejnem pasu. Gre za nekakšno zaščito meje oziroma za omejitev nakupov tujcev v tem okolju. Tako Sklad večino vseh nakupov opravi prav v tem pasu. A prav na teh območjih so včasih ponudbene cene nesramno visoke. Prodajalci namreč pričakujejo povpraševanje tujcev, ti pa so pripravljeni odšteti neprimerljivo večje zneske.

Kateri izzivi so do konca vašega mandata še ključni?

Sklad opravlja mnogo nalog in prav vse so z vidika gospodarjenja z državnimi kmetijskimi zemljišči izjemnega pomena, tako za pre-

REPUBLIKA SLOVENIJA
Sklad kmetijskih zemljišč in
Republike Slovenije

CENTRALA, Dunajska 58, Ljubljana

hransko suverenost kot tudi za okolje. Med glavnimi izzivi so vsekakor tisti, s katerimi se srečujemo prvič. Drži pa, da gre včasih tudi za reševanje težav, ki se jih zavedamo že dolgo. A bodimo konkretni: Sklad je v skladu z ZKZ prevzel nalogo izgradnje državnih namakalnih sistemov. Z Uredbo o izvajanju državne javne službe na osuševalnih in namakalnih sistemih je bila Skladu do leta 2025 podaljšana naloga izvajanja državne javne službe na osuševalnih in namakalnih sistemih na območju Republike Slovenije. Začeli bomo tudi vzpostavljati nove državne namakalne sisteme - prednostno na komasiranih zemljiščih, sredstva za gradnjo pa bodo zagotovljena v proračunu MKGP. Načrtovano je, da bi leta 2027 površina kmetijskih zemljišč, kjer je omogočeno namakanje iz državnih namakalnih sistemov (na novo pridobljene odločbe o uvedbi namakalnega

sistema), znašala 1.360 hektarjev. Med prednostnimi nalogami je vsekakor tudi projekt, s katerim bo Sklad postopoma urejal področje nedovoljenih objektov na državnih kmetijskih zemljiščih. Sklad bo aktivno preprečeval nedovoljene gradnje oziroma objekte.

Kakšne pa so razmere na tem področju?

Ugotavljamo, da je takšnih posegov zakupnikov ali pa lastnikov sosednjih površin preveč. Osebo sem bila negativno presenečena, koliko nedovoljenih objektov stoji na državnih zemljiščih, čeprav natančnih podatkov o tem nimamo. Menim, da si kot Sklad in kot državljeni tega ne smemo dovoliti. Državljeni bi se morali zavedati, da je državna kmetijska zemlja skupno dobro, ki nam zagotavlja pridelavo hrane, in da nezakoniti posegi pomenijo uni-

Moramo upoštevati tako mlade kmete kakor tudi mlade prevzemnike, ki želijo uspešno in socialno vzdržno prihodnost svojih kmetij.

čevanje te skupne lastnine. Strpnost do takih posegov mora biti ničelna. Sklad ima sodelavke in sodelavce, ki do svoje službe in njenega poslanstva čutijo veliko pripadnost. Z veliko vestnostjo rešujejo vsak postopek, vseeno pa je treba poudariti, da nas je za sprotno odkrivanje teh prekrškov na terenu premalo. Hkrati pa so tisti, ki kršijo zakonodajo, pogosto korak pred nami. Upam, da bo k reševanju pripomogel tega tudi 18.

člen novega Pravilnika o zakupu kmetij in kmetijskih zemljišč, ki uveljavlja jasnejša pravila za gradnjo na državni kmetijski zemlji. Za pravico postavitve nezahtevnega objekta Pravilnik sledi zakonskim pogojem o potrebni površini v lasti oziroma obdelavi in občinskih prostorskih aktom, če so ti strožji. Dovoljujejo se izključno objekti v kmetijske namene. Zaradi strokovne zahtevnosti si Sklad lahko pri presoji skladnosti objekta s predpisi pomaga z zunanjim strokovnjakom. Verjamem, da se da urediti tudi to področje, in se bom za to tudi vsekakor zavzemala.

Prav gotovo drži, da je ena izmed možnosti za predstavitev poslanstva, pomena in vloge Sklada tudi izdaja biltena. Zakaj ste se odločili zanj in komu vse je namenjen?

Bilten, ki ga začnemo izdajati, je namenjen vsakomur, ki ga vsaj malo zanima kmetijstvo. Ne želimo se omejevati na ozko ciljno publiko, zato bomo poskušali zajeti čim širši spekter vsega, kar je povezano z delovanjem Sklada.

Sklad je aktiven in zanesljiv partner vseh zakupnikov. Pričakujem, da bo v prihodnosti vloga Sklada še pomembnejša.

Lahko mi verjamete, da imamo veliko vsebin, za katere sem prepričana, da je še kako prav, da javnost zanje izve neposredno od nas. Biltena seveda ne bomo izdajali samo v klasični obliki, torej v tiskani izvedbi, ampak ga bo lahko prejel vsakdo, ki bo obiskal našo spletno stran. V tiskani obliki ga bomo brezplačno pošiljali vsem deležnikom, za katere verjamemo, da bodo informacije, ki jim jih bomo ponudili v njem, zanje koristne in bodo morda vplivale tudi na podobo Sklada v javnosti. Pripravljamo tudi prenovo spletne strani, ki bo omogočala, da se bodo vsi, ki jih ta tematika zanima, na bilten in tudi na novice, povezane s Skladom, preprosto naročili. Na tem področju Sklad do zdaj ni bil zelo aktiven. Bilten je le eden izmed prvih korakov, da se to spremeni.

Kakšno je vaše sporočilo vsem, ki so posredno ali neposredno odvisni od kmetijskih zemljišč, s katerimi v imenu in za račun države gospodarji Sklad?

Sporočilo je jasno za vse. Sklad je aktiven in zanesljiv partner vseh zakupnikov. Vsekakor tudi države, saj gospodarji z njenimi kmetijskimi zemljišči. Je ključni deležnik, ki prispeva k prehranski suverenosti Slovenije. Pričakujem, da bo v prihodnosti vloga Sklada še pomembnejša in da bo politika vedno znova znala prepoznati velik pomen, ki ga ima Sklad za uresničevanje kmetijske politike naše države.

Sklad kmetijskih zemljišč

Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije je Državni zbor ustanovil 11. marca 1993. Njegova ustanovitev je imela jasen namen: upravljanje kmetijskih zemljišč, kmetij, gozdov in drugih zemljišč v lasti Republike Slovenije in razpolaganje z njimi. Eden izmed ključnih razlogov za to je tudi dejstvo, da je bil eden izmed prvih gospodarskih sektorjev v EU, ki je imel skupno politiko, prav kmetijski. Od 1. julija 2016 Sklad gospodari le s kmetijskimi zemljišči in kmetijami v lasti Republike Slovenije. Država je namreč za namen gospodarjenja z gozdovi ustanovila družbo SiDG (Slovenski državni gozdovi).

Osebna izkaznica

Direktorica: mag. Irena Tušar

Število zaposlenih: 85

Datum ustanovitve: 11. 3. 1993

Lokacija: Dunajska cesta 58, Ljubljana

Število izpostav: 25

Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije je Državni zbor ustanovil 11. marca 1993. Njegova ustanovitev je imela jasen namen: upravljanje kmetijskih zemljišč, kmetij, gozdov in drugih zemljišč v lasti Republike Slovenije in razpolaganje z njimi. Eden izmed ključnih razlogov za to je tudi dejstvo, da je bil eden izmed prvih gospodarskih sektorjev v EU, ki je imel skupno politiko, prav kmetijski. Od 1. julija 2016 Sklad gospodari le s kmetijskimi zemljišči in kmetijami v lasti Republike Slovenije. Država je namreč za namen gospodarjenja z gozdovi ustanovila družbo SiDG (Slovenski državni gozdovi).

V Sloveniji je tudi zgodovinsko gledano kmetijstvo vedno imelo veliko vlogo in pomen za družbo. Še pred 2. svetovno vojno je bila Slovenija namreč pretežno agrarna država. Tradicija in strateški interes zato nalagata tako državi kot tudi vsem drugim akterjem v kmetijski politiki, da vse to ohranjajo. Sklad v okviru zakonodaje in posledično s tem povezanimi pristojnostmi izvaja slovensko zemljiško politiko in kot skrben gospodar zemljišča v lasti države daje v zakup, vodi promet z njimi oziroma zanje dodeljuje koncesije. Posledica takega delovanja, ki ga nadzoruje stroka in je v rokah končnih uporabnikov,

ki obdelanost in ohranjanje zemljišč, ki tako urejena služijo tako za proizvodno kot tudi za raziskovalno in učno-vzgojno dejavnost. Kmetijska zemljišča so v Sloveniji zaradi svojega pridelovalnega potenciala in močne tradicije izjemnega pomena za družbo. To izkazuje tudi vedno prisoten močan interes po zakupu državnih kmetijskih zemljišč, ki vedno znova močno presega ponudbo. Prav gotovo ima za to velike zasluge prav Sklad s svojim skrbnim upravljanjem državnih zemljišč in sprejemljivimi cenami zakupnin z vidika končnih uporabnikov. Sklad je sestavljen iz med seboj povezanih

in gozdov RS se predstavi

enot, ki opravljajo naloge na posameznem področju dela v okviru notranje organizacijske strukture:

- Vodstvo Sklada
- Urad direktorice
- Služba notranje revizije
- Sektor za kmetijstvo
- Sektor za urejanje evidenc nepremičnin in geodezijo
- Sektor za pravne zadeve
- Sektor za splošne zadeve

Na področju sektorja za kmetijstvo je območje Republike Slovenije razdeljeno na območne izpostave, ki se organizacijsko povezujejo v upraviteljstva.

31. decembra 2023 je Sklad v imenu in za račun Republike Slovenije gospodaril z 61.572 ha kmetijskih zemljišč. Delež površine kmetijskih zemljišč v upravljanju Sklada glede na vsa kmetijska zemljišča na območju RS znaša 9,0 %. Po podatkih o dejanski rabi zemljišč je bil obseg kmetijskih zemljišč v gospodarjenju Sklada ob koncu leta 2023 za 178 ha večji kot v letu 2022, kljub dejstvu, da se je celoten obseg zemljišč v gospodarjenju Sklada med obema letoma zmanjšal za 262

ha. Vseh zemljišč v gospodarjenju Sklada na dan 31. 12. 2023 je bilo 72.958 ha.

Sklad je vse od vsega začetka opravljal tudi nadvse pomembno vlogo pri postopkih privatizacije bivše družbene lastnine kot zavezanec za vračilo kmetijskih zemljišč in gozdov, vrnjenih v postopkih denacionalizacije. Kasneje je odigral svojo vlogo tudi kot zavezanec za vračilo nadomestnih zemljišč. Večina teh postopkov je sicer zaključena, vendar je ob tem treba opozoriti, da so zaradi tega Sklad bremenili visoki odškodninski zahtevki za nezmožnost uporabe.

Zaradi negotovih mednarodno političnih odnosov med državami in vojn v naši relativno bližnji okolici prevzema Sklad vidnejšo in predvsem pomembnejšo vlogo. Ta se odraža na področju zemljiških operacij, ki se ne nanašajo samo na zemljišča v lasti države, pa tudi širše. Strateško delovanje Sklada je tudi v interesu zasebnih lastnikov. Ko Sklad izvaja zemljiške operacije na širših območjih, so namreč deležni izboljšane lastniške strukture. Sklad nastopa tudi kot investitor v postopkih komasacij, izvaja menjave kmetijskih zemljišč z namenom zaokroževanja kmetijskih gospodarstev, razdružuje in ponovno bolj smiselno ureja solastnino, prevzel pa je tudi določene naloge izgradnje namakalnih sistemov. Ob spremenjenih in vedno bolj zahtev-

nih podnebnih razmerah je brez dodatnega namakanja pridelava hrane že zdaj tako rekoč nemogoča. Pomembna je tudi svetovalna dejavnost Sklada, ki se trudi in pomaga zainteresiranim skupnostim pri svetovanju in pripravi ustrezne dokumentacije ter na koncu v okviru zakona o javnem naročanju tudi izgradnji namakalnega sistema.

Sklad se aktivno ukvarja tudi z agromelioracijami, izjemno pomembnimi operacijami odpravljanja zaraščanja kmetijskih površin, ureja stanje objektov na svojih zemljiščih, sanira opuščene peskokope, ter spodbuja rastlinsko pridelavo v rastlinjakih. Poleg zakonskih kriterijev gospodarnosti in zagotavljanja javnih koristi Sklad prispeva tudi k varstvu narave in ohranjanju biodiverzitete ter kulturne dediščine. Prvenstveno pa skrbi za prispevek k prehranski varnosti in samooskrbnosti Slovenije.

Sklad je operativno usmerjena institucija, katere zaposleni imajo veliko specifičnega znanja in s tem izredno pomembno vlogo v slovenskem prostoru. S tem je eden izmed ključnih deležnikov kmetijske politike v Sloveniji. S svojo strategijo razvoja želi to vlogo ne samo obdržati, ampak tudi razširiti. Ob tem si želi z preostalimi deležniki tudi čim bolj konstruktivno in tesno sodelovati v korist tistih, zaradi katerih je bil tudi ustanovljen.

Zakup kmetijskih zemljišč

Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov RS v skladu s svojim ustanovitvenim zakonom (Zakon o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov RS) v imenu in za račun države kot dober gospodar upravlja s kmetijskimi zemljišči, kmetijami in gozdovi v državni lasti in razpolaga z njimi. Skrbi za njihovo racionalno rabo in obdelanost in jih v ta namen oddaja v zakup. Skladno s sprejeto razvojno strategijo in usmeritvami kmetijske politike RS ter z evropskimi direktivami zagotavlja zainteresiranim kmetovalcem in kmetijskim podjetjem dodatna ali primarna zemljišča za izvajanje kmetijske dejavnosti ter jim omogoča širitev proizvodnje ter posledično višji donos in razvoj kmetijskega zemljišča.

Sklad oddaja kmetijska zemljišča v zakup v skladu z Zakonom o kmetijskih zemljiščih, ki določa roke in postopke oddaje zemljišč v zakup, ter Pravilnikom o zakupu kmetij in kmetijskih zemljišč, ki določa podrobnejša merila za sklepanje zakupnih pogodb. Več o Pravilniku si lahko preberete v tej številki biltena Skladovnica, kjer razlagamo pomembnejše novosti v pred nedavno sprejetem Pravilniku.

Predmet zakupa

Predmet zakupa so kmetije in kmetijska zemljišča, ki se lahko uporabljajo za kmetijsko pridelavo, oziroma zemljišča, ki se lahko usposobijo za kmetijsko rabo. Sklad lahko skupaj s kmetijskim zemljiščem odda v zakup tudi trajne nasade, pripadajoče naprave in objekte, ki služijo za njihovo gospodarsko rabo, če ti na

Splošni pogoji zakupa so javno objavljeni na spletni strani Sklada, na voljo pa so tudi na vseh lokalnih izpostavah Sklada po vsej Sloveniji. Splošni pogoji zakupa so sestavni del vseh objavljenih ponudb Sklada za zakup zemljišč na pristojnih upravnih enotah.

zemljišču obstajajo. Trajni nasad namreč posledično deli usodo zemljišča.

Prijava na objavo za zakup in izbira zakupnika

Zainteresirana javnost lahko za zakup parcel kandidira s prijavo za zakup, ki jo vloži v roku in na način, kot je opisan v sami ponudbi ter je v skladu z Zakonom o kmetijskih zemljiščih. Pri izbiri zakupnikov Sklad smiselno upošteva uveljavljanje prednostne pravice kandidatov,

kot jo določa Pravilnik. V primeru, da se na razpis za zakup istega zemljišča prijavi več interesentov, lahko Sklad naknadno zahteva, da prijavljeni dopolnijo svoje vloge s podrobnejšimi dokazili, s katerimi lahko dokažejo svojo prednostno pravico, ki je obstajala v času trajanja javnega razpisa za oddajo zemljišč v zakup.

Zakupnina

cenik zakupnin vsako leto sprejme Svet Sklada in je javno objavljen na njegovih spletnih straneh na naslovu www.s-kzg.gov.si. Višina zakupnine temelji na katastrskih podatkih o zemljiščih, korigirana pa je glede na dejansko rabo in proizvodno sposobnost zemljišča. Vsako leto se višina zakupnin za že sklenjene zakupne pogodbe uskladi z veljavnim letnim cenikom zakupnin.

Pogoji za zakup kmetijskih zemljišč

Sklad je na podlagi pravnih aktov, ki urejajo področje zakupa kmetijskih zemljišč, opredelil Splošne pogoje zakupa in v njih povzel predmet zakupa oziroma zakupne pogodbe, razpis in merila za sklepanje zakupnih razmerij, trajanje zakupnega razmerja, odpoved zakupnega razmerja in podzakup, obveznosti zakupnika, zakupnino, odpravljanje zaraščanja kmetijskih površin, posest, dedovanje zakupa in spremembo namembnosti.

SEZNAM IZPOSTAV SKZG RS

Zap. št.	Izpostave	Naslov	Pošta	Kraj	Elektronska pošta	Telefonska številka
1.	CENTRALA SKLADA LJUBLJANA	Dunajska cesta 58	1000	Ljubljana	info.skzgrs@gov.si	01/434 11 00
2.	IZPOSTAVA AJDOVŠČINA	Vipavska cesta 4a	5270	Ajdovščina	skzgrs.ajdovscina@gov.si	05/364 33 90
3.	IZPOSTAVA CELJE	Prešernova ulica 23a	3000	Celje	skzgrs.celje@gov.si	03/427 35 10
4.	IZPOSTAVA ČRNOMELJ	Zadružna cesta 16	8340	Črnomelj	skzgrs.crnatelj@gov.si	07/306 19 20
5.	IZPOSTAVA GORNJA RADGONA	Partizanska cesta 23	9250	Gornja Radgona	skzgrs.gornja-radgona@gov.si	02/569 87 00
6.	IZPOSTAVA KOČEVJE	Rožna ulica 39	1330	Kočevje	skzgrs.kocevje@gov.si	01/893 92 10
7.	IZPOSTAVA KOPER	Ulica 15. maja 10b	6000	Koper	skzgrs.koper@gov.si	05/ 662 53 01
8.	IZPOSTAVA KRŠKO	Cesta krških žrtev 23	8270	Krško	skzgrs.krsko@gov.si	07/498 85 00
9.	IZPOSTAVA LENDAVALA	Mlinska ulica 2	9220	Lendava	skzgrs.lendava@gov.si	02/577 37 10
10.	IZPOSTAVA LJUTOMER	Glavni trg 13	9240	Ljutomer	skzgrs.ljutomer@gov.si	02/584 47 90
11.	IZPOSTAVA MARIBOR	Miklavčeva ulica 7	2000	Maribor	skzgrs.maribor@gov.si	02/234 37 72
12.	IZPOSTAVA MURSKA SOBOTA	Kardoševa ulica 2	9000	Murska Sobota	skzgrs.murska-sobota@gov.si	02/512 47 20
13.	IZPOSTAVA NOVA GORICA	Grčna 1	5000	Nova Gorica	skzgrs.nova-gorica@gov.si	05/335 73 40
14.	IZPOSTAVA NOVO MESTO	Kettejev drevored 7	8000	Novo mesto	skzgrs.novo-mesto@gov.si	07/393 95 30
15.	IZPOSTAVA POSTOJNA	Ljubljanska cesta 4	6230	Postojna	skzgrs.postojna@gov.si	05/721 23 70
16.	IZPOSTAVA PTUJ	Prešernova ulica 29	2250	Ptuj	skzgrs.ptuj@gov.si	02/746 88 00
17.	IZPOSTAVA SEŽANA	Partizanska cesta 49	6210	Sežana	skzgrs.sezana@gov.si	05/731 33 12
18.	IZPOSTAVA SLOVENJ GRADEC	Meškova ulica 21	2380	Slovenj Gradec	skzgrs.slovenj-gradec@gov.si	02/885 00 64
19.	IZPOSTAVA SLOVENSKA BISTRICA	Trg Alfonza Šarha 1	2310	Slovenska Bistrica	skzgrs.slovenska-bistrica@gov.si	02/805 17 50
20.	IZPOSTAVA ŠENČUR	Poslovna cona A 12	4208	Šenčur	skzgrs.kranj@gov.si	04/595 12 70
21.	IZPOSTAVA TOLMIN	Tumov drevored 4	5220	Tolmin	skzgrs.tolmin@gov.si	05/388 43 60
22.	IZPOSTAVA ŽALEC	Ulica Ivanke Uranjek 1	3310	Žalec	skzgrs.zalec@gov.si	03/713 25 90

Pomembnejše novosti v Pr in kmetijskih zemljišč, dopo

Martin Brus, vodja sektorja za kmetijstvo na Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov RS

Pravilnik o zakupu kmetij in kmetijskih zemljišč je bil nazadnje spremenjen leta 2021. V treh letih se je iz različnih vzrokov pokazala potreba po spremembi nekaterih členov. Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov RS v imenu in za račun Republike Slovenije gospodari s kmetijskimi zemljišči države, zasledujoč cilje zemljiške politike pa si prizadeva ohranjati in izboljševati pridelovalni potencial ter povečevati obseg kmetijskih zemljišč za pridelavo hrane, trajnostno ravnanje z rodovitno zemljo, ohranjanje krajine ter ohranjanje in razvoj podeželja.

Skład sledi strategiji kmetijske politike, ki jo izvaja Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS (MKGP), in s tem predpisom skupne evropske politike na področju kmetijstva, hkrati pa poskuša s svojim delovanjem čim bolj slediti potrebam in specifičnim zahtevam zakupnikov kmetijskih zemljišč. Spremembe Pravilnika sledijo Razvojni strategiji Sklada za obdobje 2023–2027, ki je bila sprejeta novembra 2023, in s tem usmeritvam Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter Poročilu o uresničevanju samoskrbe in rabe kmetijskih zemljišč. Upoštevani so bili dolgoročni načrti Republike Slovenije, ki se nanašajo na kmetijska zemljišča,

s tem tudi Strateški načrt skupne kmetijske politike 2023–2027 za Slovenijo.

Pravna podlaga za Pravilnik

Pravilnik o zakupu kmetij in kmetijskih zemljišč (v nadaljevanju: Pravilnik) je Svet Sklada sprejel na podlagi 4. in 8. člena Zakona o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije 19. 6. 2024.

Postopek sprejemanja Pravilnika

10. marca 2024 je državni sekretar na MKGP vložil pobudo za ustanovitev delovne skupine za pripravo predloga spremembe Pravilnika. V delovno skupino, ki je bila imenovana 11. marca 2024, so bili na pobudo MKGP ime-

novani predstavniki Sindikata kmetov Slovenije, Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, Gospodarske zbornice Slovenije, MKGP in Sklada:

- Leon Ravnikar, član, predstavnik MKGP,
- dr. Tatjana Zagorc, članica, direktorica Zbornice kmetijskih in živilskih podjetij pri Gospodarski zbornici Slovenije,
- Roman Žvegljč, član, predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije,
- Anton Medved, član, predsednik Sindikata kmetov Slovenije,
- trije predstavniki Sklada.

Potekali sta dve seji delovne skupine, in sicer 20. 3. 2024 in 10. 4. 2024. Po pregledu pripomb članov je Skład pripravil nov predlog Pravilnika, ki je bil na spletni strani Sklada objavljen v javno obravnavo od 22. aprila 2024 do 6. maja 2024. Stališča oziroma pripombe na predlog Pravilnika so podali:

Pravilniku o zakupu kmetij Injenem v juniju 2024

- Sindikat kmetov Slovenije,
- Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije,
- Zveza slovenske podeželske mladine,
- Zveza društev ekoloških kmetov Slovenije,
- Gospodarska zbornica Slovenije,
- Žipo živinoreja poljedelstvo Lenart, d. o. o.,
- PP-Agro, d. o. o.,
- Panvita, Kmetijstvo in proizvodnja hrane, d. o. o.,
- Jeruzalem Ormož SAT, d. o. o.,
- Meso Kamnik, d. d.,
- Janez Zmrzlikar,
- Primož Zupan.

Svet Sklada je nato na 27. dopisni seji dne 19. 6. 2024 sprejel nov Pravilnik o zakupu kmetij in kmetijskih zemljišč, ki je začel veljati z objavo v Uradnem listu RS 21. 6. 2024.

Glavne spremembe glede na stari pravilnik

6. člen določa, da Sklad izbere zakupnika z upoštevanjem dodatnih meril, če objavljeno ponudbo za zakup sprejme več sprejemnikov in so glede na zakon, ki ureja zakup kmetijskih zemljišč, ter ta Pravilnik povsem izenačeni. Glede na to zdaj veljavni pravilnik so uveljavljene spremembe pri prednosti pri zakupu, ki so naklonjene mladim prevzemnikom kmetij, mladim, vsem perspektivnim kmetijam, ki presegajo 15 tisoč evrov standardnega prihodka na leto, lastnikom zemljišč na prvih vodovarstvenih območjih ter suhih zadrževalnikov in lastnikom ekoloških certifikatov. Nadalje se upošteva oddaljenost od zemljišča, ki se oddaja v zakup, in na koncu, če še vedno

ostanejo izenačeni sprejemniki ponudbe za zakup, se izvede licitacija. V primeru ponudbe za zakup celotne kmetije so v prednosti mladi prevzemniki kmetij in mladi. Če teh ni, se med izenačenimi sprejemniki ponudbe izvede licitacija. Doslej so prednostno pravico do zakupa mladi prevzemniki in mladi zakupniki lahko uveljavljali do obsega 20 hektarjev zakupljenih državnih zemljišč, po novem je meja povišana na 30 hektarjev. Kdo ima prednostno pravico do zakupa?

- **Prvo mesto** prevzamejo mladi prevzemniki kmetij.
- **Drugo mesto** pripada mladim.
- **Tretje mesto** pripada lastnikom prvih vodovarstvenih območij.
- **Četrto mesto** po prednosti pri zakupu pripada sprejemnikom ponudb z zemljišči na območjih suhih zadrževalnikov.
- **Peto mesto** pri prednosti pri zakupu privede veljavni certifikat ekološkega kmetovanja.
- **Šesto mesto** daje prednost perspektivnejšim kmetom z bližjim stalnim prebivališčem.
- **Sedmo mesto** daje prednost drugim, ki še vedno stanujejo razmeroma blizu ponujenim zemljiščem.

Licitacija sledi v primerih zakonske prednostne izenačenosti sprejemnikov ponudb za zakup, ki so po prednosti hkrati izenačeni tudi po Pravilniku.

Pravilnik je usklajen z ZKZ glede plačila vrednosti nasada, za katerega je do spremembe ZKZ v letu 2022 veljalo, da se plača neamortizirana vrednost trajnega nasada, odslej pa tržna vrednost. Glede dovoljene površine objekta se v celoti prevzemajo pogoji veljavnih prostorskih aktov lokalnih skupnosti, ki so skladni z Uredbo o razvrščanju objektov (Uradni list RS, št. 96/22). Pogoji v celoti veljajo tudi za enostavne objekte. Postavitev enostavnih objektov Sklad dovoli, če so ti skladni z veljavnimi prostorskimi akti lokalne skupnosti. Za pravico postavitve nezahtevnega objekta Pravilnik sledi zakonskim pogojem o potrebni površini v lasti oz. obdelavi oz. občinskih prostorskih aktov, če so ti strožji. Dovoljujejo se izključno objekti v kmetijske namene. Nedeljivost legalno zgrajenih nezahtevnih kmetijskih objektov s površinami v zakupu bo Sklad zagotovil v okviru enotne zakupne pogodbe, in ne več s samostojno pogodbo o stavbni pravici. Zaradi strokovne zahtevnosti si Sklad lahko pri presoji skladnosti objekta s predpisi pomaga z zunanjim strokovnjakom.

Podroben pregled razlik med prejšnjim in zdajšnjim Pravilnikom o zakupu kmetij in kmetijskih zemljišč najdete na spletni strani Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov RS.

Ekološka kmetija Kocjančič v Gotenici

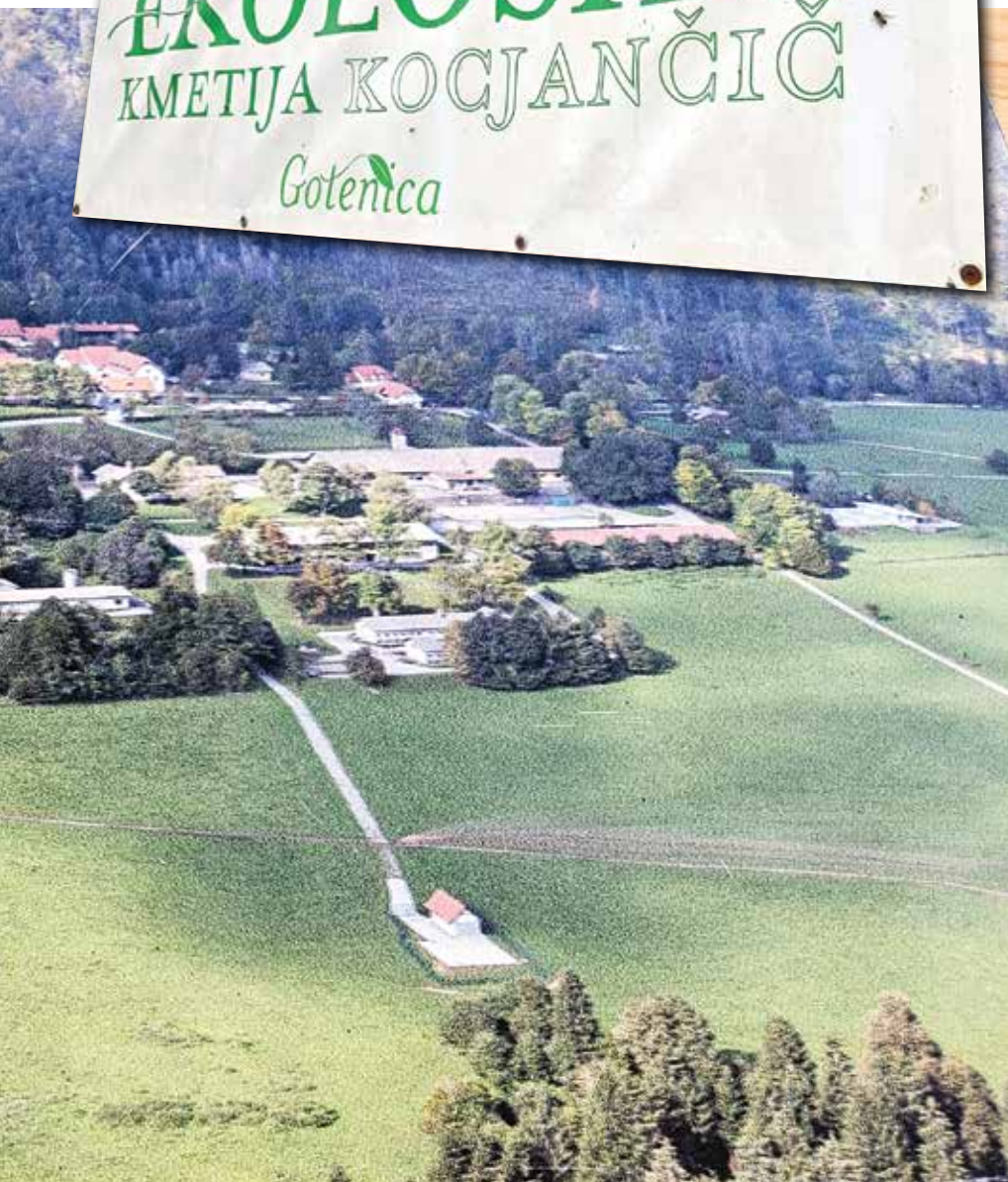
Zemljo je treba obdelovati, ne samo imeti. Jo razumeti in zanjo skrbeti. Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov RS se tega še kako zaveda, zato zakupnike, ki skrbijo za zemljišča, s katerimi v imenu in za račun RS gospodari Sklad, tudi obiskuje. In z veseljem opazuje zgodbe o uspehu, ki jih ni malo. Eno izmed takih pišejo v Gotenici trije bratje Kocjančič.

Zgodba Ekološke kmetije Kocjančič se je začela leta 1998, ko je oče Marko Kocjančič najel objekte, s katerimi je do takrat v Gotenici blizu Kočevja gospodarila njihova lastnica, država. Kupil je 70 glav živine in se začel ukvarjati z živinorejo. Seveda je na mestu vprašanje, zakaj so sploh bili zgrajeni tovrstni objekti v tem delu Slovenije. V Gotenici sta do slovenske osamosvojitve delovala najbolj varovano vojaško območje in podzemno zaklonišče v Sloveniji. Od leta 1990 je na tem

območju deloval vadbeni center slovenske vojske in specialne policije. Ustanovitelj je za ta kompleks predvidel čim večjo samooskrbnost, zato je na tem območju gospodarilo le eno, samo za to ustanovljeno državno podjetje, Kmetijsko-gozdarsko gospodarstvo Snežnik. Prodajali so les in pridelovali kmetijske pridelke. Podjetje je delavke in delavce v Gotenico pripeljalo zjutraj in jih po koncu delovnika tudi odpeljalo. Zato so v bližini poleg nekdanjih hlevov tudi rastlinjaki, ki jih upravlja

Ministrstvo za notranje zadeve, in sadovnjak na petih hektarjih zemljišča, ki stoji nasproti kmetije Kocjančič. Tega ima MNZ v zakupu od Sklada in k njemu se bomo v članku še vrnili. Kmalu po letu 1991 so namreč v Gotenici ustanovili vadbeni center policije, kar je v to malo vas, ki je bila nekoč središče kočevskih Nemcev, znova postavilo table, ki so opozarjale na omejeno gibanje. Marko Kocjančič je tako gospodaril z nekdanjimi državnimi objekti in zemljo vse do leta

2005, ko se je MNZ odločil, da iz tamkajšnjih objektov naredi sodoben vadbeni center. Ni mu preostalo drugega, kot da je svoje podjetje preselil iz objektov MNZ nekoliko južneje, tam zgradil gospodarske objekte in kmetijo ter začel od začetka. Kmetija je ves čas izpolnjevala ekološke zahteve. Že takrat so njeni lastniki menili, da je to v teh krajih edina prava pot. Leta 2013 je bilo za družino Kocjančič izjemno težko. Najprej jim je zaradi bolezni, ki jo je na njihove pašnike prinesla divjad, poginilo kar 36 brejih telic, nato pa so bili trije Markovi sinovi zaradi očetovih zdravstvenih težav primorani prevzeti vodenje kmetije. K sreči so s kmetijo živeli in na njej delali že prej, imajo pa tudi ustrezno izobrazbo – že oče Marko Kocjančič je dipl. ing. agronomije in je zdaj odgovoren za birokracijo. Najstarejši izmed njegovih treh otrok, Urban, je po izobrazbi prav tako dipl. ing. agronomije in je vključen v vodenje primarne dejavnosti in skrb za živali. Njegov mlajši brat Jaša je po izobrazbi dipl. ing. strojništva, njun najmlajši brat Vito pa končuje študij gozdarstva na Biotehniški fakulteti v Ljubljani. Mlajša brata skrbita za predelavo mleka v mlečne izdelke, za njihovo kakovost in prodajo. Že leta 2015, ko so začeli predelovati mleko, je bilo poslovanje uspešno. Sklenili so, da dobiček, ki so ga ustvarili, vložijo nazaj v razvoj podjetja. To se jim je obrestovalo: prvotna čreda, ki je štela 70 glav, se je povečala na 240 glav. Ob tem dodajmo, da je nekoč vas Gotenica v svojih najboljših časih skupaj štela 300 glav živine. Danes na kmetiji pridelajo 750 tisoč litrov mleka, od česar gresta dve tretjini za ekološko znamko mlečnih izdelkov Krepko, eno tretjino pa sami predelajo v mehke in poltrde sire, skuto, jogurte, maslo ter kislino

sladko smetano. Njihove izdelke lahko poiščete predvsem v osrednjem in jugovzhodnem delu države, na njihovih stojnicah v Kočevju, Ribnici, Velikih Laščah, Sodražici in Ljubljani in na domu. Sodelujejo tudi z enim izmed veletrgovcev in pod njegovo blagovno znamko prodajajo ekološko pasterizirano polnomastno mleko in ekološki poltrdi sir. Pod lastno znamko Ekološka kmetija Kocjančič prodajajo ekološke jogurte petih okusov. Na tržnicah svoje izdelke prodajajo v lastni režiji, ker verjamejo, da je neposredni stik s strankami izjemnega pomena za proizvodnjo, saj lahko le tako preverijo mnenja in želje svojih strank. So ena izmed edinih dveh še delujočih kmetij na Kočevskem, ki še vztrajata s proizvodnjo mleka, in edina tovrstna kmetija, ki to počne ekološko. Od Sklada imajo vse od leta 1998 v zakupu 157 hektarjev kmetijskih zemljišč v Gotenici, 20 hektarjev v Glažuti in pet hektarjev v Kočevju. Kot izjemno uspešno označujejo svoje sodelovanje z vodjem Upraviteljstva Sklada za

osrednjo Slovenijo, mag. agrarne ekonomike, Stankom Oblakom. Ne manjka jim niti načrtov za prihodnost. Svojo kmetijo bi radi razširili za še 70 hektarjev kmetijskih zemljišč, kar bi jim omogočalo, da bi vso krmo za čredo lahko pridelali sami. Želijo si tudi modernizirati hlev, kar bi še izboljšalo kakovost življenja živali in olajšalo delo ljudem. Želijo narediti sušilno napravo za seno, saj bi jim to prineslo najvišjo možno kakovost – certifikat ekološkega senenega mleka. Načrtujejo tudi povečanje prostorov predelave

in gradnjo degustacijskega prostora. Urban Kocjančič, s katerim smo se pogovarjali, pa ima še eno željo. Želi si, da bi od Sklada dobil v zakup stari sadovnjak, ki je nad kmetijo in ga ima trenutno v zakupu MNZ. V tem sadovnjaku rastejo stara avtohtona sadna drevesa z vrstami, ki jih danes najdemo le še redko kje. Za sadovnjak nihče redno ne skrbi, kar se mu zdi velika škoda. Upa, da se bo to spremenilo. Ob koncu ogleda Ekološke kmetije Kocjančič nas je Urban Kocjančič popeljal na ogled posestva in pašnikov. Dobili smo prijeten občutek, da se je življenje v nekoč živahno vasico začelo znova vračati. In tudi to je eno od poslanstev Sklada: varovanje kmetijskih zemljišč,

ohranjanje in izboljšanje proizvodnega potenciala kmetijskih zemljišč za zagotavljanje prehranske varnosti ter načrtovanje takšnega ravnanja in upravljanja kmetijskih zemljišč, ki omogoča razvoj kmetijskih gospodarstev in upošteva trajnostni, večnamenski in celostni razvoj podeželja ter ohranja njegovo poseljenost. Sklad tovrstne zgodbe spremlja z veliko zaupanja v mlade prevzemnike, ki dejansko dodajajo tako zemlji kot tudi lokalnemu okolju visoko dodano vrednost. Želimo si, da bi te zgodbe dosegle čim več ljudi, kar bo prej ali slej spremenilo tudi pogled javnosti na izjemen pomen načrtovanja in izvajanja kmetijske politike. Takih zgodb je k sreči čedalje več in nanje je Sklad še kako ponosen.

Mlaka Orlek (Foto: Sašo Taškar)

Zakaj in kje ima Sklad čisto svojo mlako

Natalija Vidergar Gorjup, Občina Zagorje ob Savi
Katja Pobiljšaj, Center za kartografijo favne in flore, projekt LIFE AMPHICON

Svet Evropske unije je 17. junija 2024 potrdil Uredbo o obnovi narave, ki skupaj z Evropskimi podnebnimi pravili postavlja temelj za prihodnost, v kateri bo družba lahko preživela. Blaženje podnebnih sprememb je tesno povezano z zaščito biotske raznovrstnosti, saj sta varovanje ekosistemov in boj proti podnebnim spremembam neločljivo prepletena. Mokrišča, močvirja, travnate površine, morski ter drugi habitati igrajo odločilno vlogo pri oblikovanju podnebja. Žal je kar 80 odstotkov evropske narave v zelo slabem stanju.

*Planinski pupek (Ichthyosaura alpestris)
(foto: Katja Pobiljšaj)*

Med mokrišča spadajo tudi mlake, ki imajo izjemen pomen za naravo in okolje. So pomembna življenjska okolja, ki pripomorejo k biotski raznovrstnosti, ekološkim funkcijam in kulturni dediščini. So bivališča številnih redkih, ogroženih in zavarovanih vrst, ki jih drugje ne najdemo. Zaradi majhnosti in raznolikosti mlake podpirajo bogato biotsko raznovrstnost na majhnem prostoru. Še zlasti so pomembne za dvoživke, ki potrebujejo vodo v različnih življenjskih obdobjih. Žabe, krastače, pupki in močeradi so odvisni od vodnih habitatov za razmnoževanje, razvoj ličink in pogosto tudi za preživetje odraslih osebkov.

Dvoživke so med najbolj ogroženimi vretenčarji v Evropi in v Sloveniji. Ogrožajo jih izguba, drobljenje in uničenje primernih življenjskih okolij (mrestišč, prezimovališč, poletnih zatočišč) ter prekinitve selitvenih poti zaradi različnih dejavnikov. Intenzivno kmetijstvo in nenadzorovana urbanizacija sta glavna vzroka za zasipavanje, pozidavo in zaraščanje mokrišč ter za drobljenje in uničevanje kopenskih življenjskih okolij, kot so ekstenzivna travišča, grmišča, mejice in gozd. Gosta mreža cest zmanjšuje ali onemogoča povezanost populacij, najpomembnejši negativni učinek cest pa je povečanje smrtnosti osebkov zaradi prometa. Raziskave v tujini so pokazale, da so populacije navadne krastače, nekoč številne in splošno razširjene vrste, v zadnjih tridesetih letih v Švici in Veliki Britaniji upadle za kar 60 odstotkov. Podobni trendi se kažejo tudi pri nas.

V večini evropskih držav so varovanju dvoživk namenjeni številni ukrepi. V Sloveniji so vse vrste dvoživk zakonsko varovane in v zadnjih letih se zanje izvaja vse več varstvenih ukrepov. Eden pomembnejših projektov za varstvo dvoživk v Sloveniji je projekt LIFE AMPHICON – Ohranjanje dvoživk in obnova njihovih habitatov (LIFE 18NAT/SI/000711, 2019-2026). Cilj projekta je izboljšati stanje ohranjenosti dvoživk, ki jih varuje Direktiva o habitatih, v šestih izbranih območjih Natura 2000 v Sloveniji, na Danskem in v Nemčiji. Projekt LIFE AMPHICON se v Sloveniji prvič celostno loteva reševanja tega vprašanja v štirih območjih Natura 2000 z obnovo mrestišč in kopenskih habitatov, z izboljšanjem njihove povezanosti ter z zmanjšanjem smrtnosti na cestah z gradnjo trajnih usmerjevalnih ograj in podhodov. S pomočjo dolgoletnih izkušenj ter znanja projektnih partnerjev iz Danske in Nemčije, v Sloveniji ter v Evropi prvič izvajamo krepitev majhne in izolirane populacije velikega pupka s podporno vzrejo. Vzpostavili smo tudi Informacijski center za varstvo dvoživk Slovenije (ICVDS), ki posreduje infor-

Navadna krastača (*Bufo bufo*) ob tveganim prečkanju ceste (foto: Katja Pobjlšaj)

Akcija prenašanja dvoživk – rjave in zelene žabe ter veliki pupek (foto: Katja Pobjlšaj)

macije in promovira primere dobre prakse za varstvo dvoživk in njihovih habitatov ter selitvenih poti. Glavni cilj Informacijskega centra je spodbujati izvajanje ukrepov za dvoživke in v nacionalno mrežo povezati različne organizacije, društva, prostovoljce in posameznike, ki prispevajo k varstvu dvoživk v Sloveniji. Občina Zagorje ob Savi je v letu 2023 že obnovila manjše mokrišče Mlaka na Izlakah. Letos je na drugi strani občine in na površini v lasti Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov na Orleku zaživela popolnoma nova mlaka, ki je dvoživkam skrajšala pot do stoječe vode, predvsem pa na tej poti ne bodo več prečkale ceste. Na lokalni cesti od Zagorja

Navadni močerad (*Salamandra salamandra*) (foto: Katja Pobjlšaj)

ob Savi proti Kotredežu je namreč vsako pomlad pod avtomobilskimi kolesi končalo svojo pot stotine dvoživk, ki so se z Orleka selile v obe jezerci v Europarku. Za nasvet smo se obrnili na strokovnjake za dvoživke iz ICVDS in skupaj smo pripravili predlog za najustrežnejšo lokacijo ter umestitev nove mlake in primernih ukrepov na lokalni cesti. Mlaka je umeščena tako, da pritegne čim več dvoživk, preden morajo v času selitev prečkati ceste do večjih ribnikov, kjer so se mrestile v preteklosti. Ker v mlaki ni rib, je mrestišče primerno tudi za bolj ogrožene vrste, kot sta zelena rega in veliki pupek.

Mlaka Orlek v Zagorju ob Savi je rezultat sodelovanja številnih prostovoljcev, strokovnjakov projekta LIFE AMPHICON, Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov RS ter najemnikov zemljišč na Orleku in Občine Zagorje ob Savi. Skupaj ustvarjamo boljšo prihodnost za naše dvoživke in naravo.

KONTAKTI

 katja.pobjlsoj@ckff.si
lifeamphicon@gmail.com
info.vorstvodvozivk@ckff.si

 064 229 577

 LIFE AMPHICON
 Informacijski center za varstvo dvoživk Slovenije

 Varstvo dvoživk Slovenije

 <https://www.lifeamphicon.eu/>
<http://www.ckff.si/icvds/>

Več informacij o varstvu dvoživk najdete na domači strani in družbenih omrežjih projekta LIFE AMPHICON – Ohranjanje dvoživk in obnova njihovih habitatov (www.lifeamphicon.eu) in Informacijskega centra za varstvo dvoživk Slovenije (www.ckff.si/icvds/).

Uspešna agromelioracija na

Stanko Oblak

V minulem letu je Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov RS uspešno nadaljeval vizijo o izboljšanju in zvišanju vrednosti zemljišč, s katerimi gospodarji. Eden izmed

postopkov za to je tudi agromelioracija, ki je v Uradnem listu opisana kot vrsta ukrepov, ki »izboljšujejo fizikalne, kemijske in biološke lastnosti tal ter izboljšujejo dostop na kmetijsko zemljišče, delijo pa se na zahtevne in nezahtevne. Agromelioracije obsegajo ukrepe izravnave zemljišč, krčitev grmovja in dreves, nasipavanje rodovitne zemlje, odstranitve kamnitih osamelcev, ureditve poljskih poti, izdelave teras, ureditve gorskih in kraških pašnikov, ureditve manjših odvodnjavanj, apnenja in založnega gnojenja. Področje agromelioracij ureja Zakon o kmetijskih zemljiščih.« (Uradni list RS, št. 71/11-UPB2, 58/12)

V letu 2023 je bilo na kočevskem območju izvedenih 21,5 hektarja agromelioracij na zaraščajočih se kmetijskih zemljiščih. Po izvedenih aglomeracijah so zakupniki do konca leta 2023 prevzeli zemljišča. Izvajale so se pri petih zakupnikih z zaraščajočimi se kmetijskimi zemljišči, ki jih do zdaj ni bilo mogoče strojno obdelati. Z zakupniki je bil pred izvedbo sklenjen sporazum, v katerem je bilo določeno, da bodo ti dokončno usposobili kmetijska zemljišča za kmetijsko rabo (založno gnojenje, brananje in zasajanje trave). Po dveh letih, ko bodo zemljišča dejansko travniki, pa se bo zakupnikom tudi obračunavala zakupnina za ta zemljišča kot travnike. Na fotografijah si lahko ogledate stanje pred in med izvedbo ter po njej.

Kočevskem v minulem letu

Direktorica mag. Irena Tušar se je odzvala povabilu na sestanek v predsedniški palači

Direktorica Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov RS, mag. Irena Tušar, se je odzvala povabilu posebnega pooblaščenca predsednice RS za področje gospodarstva, mag. Igorja Merviča, in se udeležila sestanka z njim. Na sestanku mu je predstavila širši pomen delovanja Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov RS ter vizijo razvoja Sklada v prihodnjem srednjeročnem obdobju. Seznanila ga je s po-

datkom o Skladovem povečanju sredstev za komasacijo. Velik poudarek sta dala pomenu lokalne pridelave hrane, samooskrbe in prehranske neodvisnosti. Strinjala sta se, da je seznanjanje mladih s to problematiko v sklopu izobraževalnega procesa ključnega pomena za prihodnost. Mag. Irena Tušar je poudarila nujnost upoštevanja in prilaganja ključnih deležnikov pri gospodarjenju s kmetijskimi

površinami podnebnim spremembam, predvsem suši. Mag. Merviča je seznanila z načrti Sklada za vzpostavitev novih namakalnih površin. Oba sta poudarila ključno vlogo tako dialoga s kmeti pri načrtovanju kmetijske politike kot tudi podpore lokalnim pridelovalcem hrane. Sestanek sta oba na koncu označila kot koristen in konstruktiven ter se dogovorila za nadaljnje sodelovanje.

Mateja Vozelj odhaja v pokoj

Nezamenljiva tajnica vodstva Mateja Vozelj je bila dolga leta, kakor sta poudarila Martin Brus in Lojze Miklavčič, prva dama Sklada. Vse do 24. 5. 2024, ko je odšla v pokoj. Sodelavke in sodelavci smo se ji zahvalili s simboličnim darilom, Mateja pa je zdaj že svoje nekdanje sodelavke in sodelavce pogostila. V priložnostnem govoru je poudarila, da smo bili sodelavke in sodelavci Sklada zanjo družina, ki ji je stala ob strani v dobrem in v slabem. Za opravljeno delo in njen veliki doprinos k razvoju Sklada se ji sodelavke in sodelavci ob odhodu v pokoj iskreno zahvaljujemo!

Obisk delegacije Sklada na okrogli mizi »Kdo bo v prihodnje še kmetoval na državnih kmetijskih zemljiščih« v Ponikvi

Društvo podeželske mladine Šentjur je organiziralo okroglo mizo s tem naslovom na Slomškovi domačiji v Unišah pri Ponikvi. Prireditelji so se z gosti lotili še kako aktualnih vprašanj – ali bomo še imeli dostop do zemljišč, ali bomo imeli strategijo upravljanja državnih kmetijskih zemljišč in ali bomo še kmetovali pod (ne)enakimi pogoji. Gostje na okrogli mizi so bili doc. dr. Matjaž Glavan z Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani, Roman Žvegljč, predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, Andraž Podpečan z Zveze slovenske podeželske mladine, mlada kmetovalca – prevzemnika Primož Pevec in Marko Smole ter Stanko Oblak, vodja upraviteljstva Sklada za osrednjo Slovenijo. Okrogla miza je trajala dve uri in pol, v pogovor se je vključilo tudi občinstvo. Udeležba Sklada na tovrstnih dogodkih izpričuje našo zavezanost k ohranjanju poseljenosti podeželja in k podpori mladim prevzemnikom.

Priprave na sejem Agra

Tudi letos bo ena izmed ključnih promocijskih aktivnosti Sklada udeležba na kmetijsko-živilskem sejmu Agra v Gornji Radgoni. Priprave na dogodek potekajo vse leto, saj je predstavitev tako širokega spektra dejavnosti, kot ga ima Sklad, zahtevno opravilo. Verjamemo, da nam bo to uspelo. Vsekakor bomo veseli, če boste to tudi preverili z obiskom na našem razstavnem prostoru od 24. do 29. avgusta.

Dan promocije zdravja na delovnem mestu na Rogli

6. februarja je potekal dan za promocijo zdravja na Rogli. Udeležilo se nas ga je 56 izmed 83 zaposlenih sodelavk in sodelavcev Sklada. Izmed aktivnosti, ki jih je organizator omogočil, je bilo največ zanimanja za klasični pohod in za pohod med krošnjami, ki se ju je skupaj udeležilo 25 zaposlenih. Sledili so smučarje in smučarji (21 udeleženk in udeležencev), 6 jih je teklo na smučeh in 4 so se grele oziroma greli v savni ter plavali v bazenu.

Mojca Čemas Stjepanović odhaja v pokoj

31. 3. 2024 se je upokojila vodja Sektorja za splošne zadeve, Mojca Čemas Stjepanović. Kakor je zaključila svoj govor ob slovesu, ob katerem je sodelavke in sodelavce tudi pogostila, je bilo zanjo delo na Skladu način življenja. Zdaj, v pokoju, se bo morala, kot pravi, novega poglavja šele navaditi. Pri prehodu v tretje življenjsko obdobje ji želimo veliko zdravja in zadovoljstva ter se ji zahvaljujemo za njeno izjemno opravljeno delo.

Ena od prvenstvenih nalog **Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov RS** je skrb za izboljšanje kmetijskih površin

Vloga Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov RS na področju kmetijske politike postaja vse pomembnejša z vidika samooskrbe, prehranske neodvisnosti in razvoja podeželja. Za doseg teh ciljev je ena izmed njegovih glavnih nalog skrb za izboljšanje kmetijskih površin.

Kako izboljšati kmetijska zemljišča?

Ključna agrarna postopka za izboljšanje zemljišč, s katerimi gospodari Sklad, sta komasacija in agromelioracija. Agromelioracija obsega ukrepe, ki izboljšujejo fizikalne, kemijske in biološke lastnosti tal ter izboljšujejo dostop na kmetijsko zemljišče. Konkretno to zajema izravnave zemljišč, krčenje grmovja in dreves, nasipavanje rodovitne zemlje, odstranitve kamnitih osamelcev, ureditve poljskih poti, izdelave teras, ureditve gorskih in kraških pašnikov, ureditve manjših odvodnjavanj, apnenja in založnega gnojenja. Komasacija je upravni postopek, s katerim se zemljišča na določenem območju zložijo in znova razdelijo med prejšnje

lastnike tako, da dobi vsak čim bolj zaokroženo zemljišče.

V letu 2023 je Sklad na kočevskem območju izvedel za 21,5 hektarja agromelioracij na zaraščajočih se kmetijskih zemljiščih. Po izvedenih aglomeracijah so zakupniki do konca leta 2023 prevzeli zemljišča. Izvajale so se pri petih zakupnikih z zaraščajočimi se kmetijskimi zemljišči v zakupu, ki jih do zdaj ni bilo mogoče strojno obdelati. Z zakupniki so bili pred izvedbo sklenjeni sporazumi, v katerih je določeno, da bodo ti dokončno usposobili kmetijska zemljišča za kmetijsko rabo z založnim gnojenjem, brananjem in zasajanjem trave. Po dveh letih, ko bodo zemljišča dejansko travniki, se bo zakupnikom obračunavala zakupnina za ta zemljišča kot travnike.

Primeri dobre prakse so spodbuda vsem

Zadnja v vrsti tovrstnih izboljšav je bila opravljena v Fokovcih. Ob kontroli obdelanosti je bilo ugotovljeno, da zemljišča, s katerimi gospodari Sklad, niso bila primerno obdelana, torej ne na način, ki bi zagotavljal trajno rodovitnost zemljišč v skladu z njihovim namenom, ter da zakupnik z zemljišči ni gospodaril kot dober gospodar. Ker sadovnjak kot takšen ni bil primeren, da bi ga ponudili v vnovični zakup, je Sklad izvedel postopek naročila sanacije zemljišč in z letom 2024 je na zemljišču vzpostavljena kmetijska raba. Sklad je v letu 2023 izvedel odstranitev amortiziranih trajnih nasadov na skupni površini 17,45 hektarja na območju upraviteljstva SV Slovenije v skupni vrednosti 184.110 EUR. Sklad je kot pobudnik in investitor začel aktivno-

sti za uvedbo upravnih komasacij v letu 2020; danes je v različnih fazah postopkov 36 komasacij na površini 5.105 hektarjev. Med drugimi je bila uspešno izvedena komasacija Lahovče na jugu Cerkljanskega polja, na ravnih odprtih površinah južno od naselij Lahovče in Vopovlje, vse do območja letališča Jožeta Pučnika. Kompleks Lahovče obsega 111 hektarjev kmetijskih zemljišč, na katerem je bilo v začetku 215 zemljiških parcel v solastnini, kar je posledica denacionalizacije. Po komasaciji je nastalo 69 parcel. Enako pomembna kot zmanjšanje števila parcel je pri tem postopku razdružitev solastnine v komasaciji, ki je mogoča po spremembi Zakona o kmetijskih zemljiščih. Komasacijski postopek je stekel v jeseni 2020 in je bil zaključen z odločbo o novi razdelitvi zemljišč v marcu 2023. Pripravo dokumentacije in celotno izvedbo je financiral Sklad; pozneje (za druga območja) je Sklad kandidiral na razpisu za pridobitev namenskih sredstev iz proračuna MKGP.

Strateški cilji Sklada so jasni

Skład s tem sledi temeljnim razvojnim nalogam, ki jih predvideva Razvojna strategija Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov RS za obdobje 2023-2027: učinkovit, uspešen in gospodaren sistem upravljanja kmetijskih zemljišč v državni lasti, trajnostna in podnebno vzdržna kmetijska pridelava ter razvito in poseljeno slovensko podeželje z ohranjeno kulturno krajino. Predvsem pa Skład ne želi biti samo izvrševalec, ampak s svojimi dejanji odgovoren in kreativno usmerjen deležnik pri oblikovanju trajnostno in samooskrbno naravnane kmetijske politike, zavezane pridelavi slovenske hrane in ohranjanju okolja.

Skladovničina križanka

AVTOR: GREGA RIHTAR	STAVČNA POVED	ZDRAVILNA GORSKA RASTLINA	ZNAMENITA OPERNA HISA V NEW YORKU	VDOVA JOHNA LENNONA (JOKO)	SINEK	ZMAGO- SLAVJE	STARA MERSKA ENOTA ZA VINO	KONEC ORODJA NA KATEREM JE ROČAJ	PRISTOJBINA, KI JO PLAČA NASLOVNIK ZA PREMALO FRANKIRANO POSILJKO	STARO- JUDOVSKI KRALJ	UŽITNI DEL RASTLINE	DEL DUHOV- NIŠKE OPRAVE	ZELO SLAVNA IGRALKA ALI PEVKA	ZASTAREL IZRAZ ZA ACETAT	REKA SKOZI MOSTAR	VZDEVEK BALONARJA SLAVKA SORNA	
BIVALIŠČE MENIHOV IN NUN									MESTO V OKROŽJU LOS ANGELESA								
ŠPORTNO OBLAČILO IZ HLAČ IN JOPE									IZOLACIJA IGRALKA ŽELEZNIK								
ITALIJAN- SKI IZDE- LOVALEC GODAL IZ CREMONE																	
IZVOR, POREKLO				DRŽAVA V ZAHODNI AZIJI SPODNJA OKONČINA						IŽANSKA REČICA	ANG. NOG. (HARRY) FILMSKA ZVEZDA V ZDA					ČEBELJA TVORBA V PANJU	
USLUŽ- BENEČ, KI SKRBI ZA POTROŠNE PREDMETE							PRIPADNIK DAOIZMA MESTO V SREDNJI NIZOZEMSKI							ESTONSKI OP. PEVEC (GEORG) TRAVA PRVE KOŠNJE			
PAZNIK V KONCEN- TRACIJSKEM TABORIŠČU					TANKE PLASTI LAPORJA NAJVIŠJI VZOR					ŠTEFAN TISEL PISEC SATIR		NAŠA NAJDALJŠA REKA					
DENARNA SREDSTVA, DOLOČENA, ZBRANA ZA KAK NAMEN		JAPONSKA PAHLJACA FILOZOFSKI IZRAZ ZA VRLINO				DRŽAVA NA SEVERU ZDA TV REALI- ZATOR VODNIK						LETNI POSEK GOZDA PEVEC NABER					
KLAVNICA V JUŽNI AMERIKI									SKLADATELJ COPLAND PRITOK REKE MISURI V ZDA					POVZDIG V VERSKI STOPICI	MESTO V SREDNJI ITALIJI	AMERIŠKI DRAMATIK RICE	
TEKOČINA V ZILAH				ATA SKLADATELJ KUMAR				OLIVER TWIST ČUTILO ZA VID		PRIPRAVA ZA POLNJENJE STEKLENIC	SVILENA TKANINA NOVO- ZELANDSKA PAPIGA						
NOSILKA LETAL													ODŽAGAN KOS DEBLA MESTO NA JV FINSE				
TRIJER KRALJI V PERGA- MONIJ VEDAN					NAJVIŠJA RESNICA V VEDANTI	TEHNIČNO MAZIVO	STRE- MUŠTVO HRVASKA PLESALKA PETROVSKI										
ŠTUDIJA O OLESENEH RASTLINAH													NEKD. HRV. BOKSAR PARLOV SLIKARKA KRASOVEC				
HRIBOVIT OTOK JUŽNO OD OTOKA KORČULA V HRVA- ŠKEM DELU JADRANA		REKA V SLOVENIJI UĐOBEH AVTOBUS ZA IZLETE						KOSTUMO- GRAFINJA VOGELNIK RIMSKI BOG LJUBEZNI			MAJDA ARH SLOVENSKI DESKAR NA SNegu (TIM)			IVO RADIN			
PREVLEKA ZA NOHTE				IGRALKA SMREKAR OKENCE					ERIKA ŽNIDARŠIČ	PION NAJDALJŠA REKA V VELIKI BRITANIJI				ŠPANSKI NOGOMETAŠ MORATA	NAIVNI SLIKAR	MAJHNA SRNA	
MENIČNO POROŠTVO					AMERIŠKI ARHITEKT (CHARLES) KISIKOVA SPOJINA						RIMSKO IME TROJAN						
PRISTAŠ STOICIZMA						ČOPASTA KOKOS	ZASTAREL IZRAZ ZA VRV BOLGARSKI CAR				DIVJI KOZEL JAPONSKI GOLFIST (ISA0)						
ARTILERIST									SANITETNI MATERIAL NITAST IZRASTEK NA GLAVI				AMERIŠKI IGRALEC DIESEL FIGURA, PODOBA				
PRAOČE GRŠKIH BOGOV									OLIMPIONIK ŠTUKELJ KAREL OŠTIR				IZRAELSKA IGRALKA IN PEVKA (DALIAH)				
VARILSKI SPOJ				IZDELO- VALKA OPEKE								PREBIVALEC IRSKE					
BRITANSKA PEVKA (RITA)				NAOČNIK ZA NA NOS									VOLNENA ODEJA				

